

Vår ref
2009/196-24/142

Deres ref:

Saksbehandler
Jarle Bjørn Hanken, 371 99 510

Dato
28.08.2010

Til:

FORMANNSKAPETS MEDLEMMER

Notat til kommuneplandrøfting i formannskapet 07.09.10

INNLEDNING

Planprogrammet for forenkla rullering av kommuneplanen ble vedtatt av formannskapet 17.08 og danner nå grunnlaget for høstens kommuneplanarbeid. De instanser som hadde innspill har fått tibakemelding om vedtak og revidert planprogram. Det reviderte planprogrammet vedlegges også til formannskapets medlemmer til orientering.

Dette notatet er tenkt som utgangspunkt for formannskapets første kommuneplandialog 07.09. Notatet skisseres tematikken og tar opp litt spørsmål rundt praktiske forhold (som møteplan), og innspill til en diskusjon rundt punkt 1 og 2 i tematikken, se nedenfor. Dette er ikke et ferdig formulert forslag til det skal stå i planen på dette feltet, men gir noen innspill til hva som kan stå (vist i kursiv), og er altså innspill til drøftingene i møtet.

KOMMUNEPLANENS TEMATIKK

Den vedtatte tematikken er som vist nedenfor, og er den rammen arbeidet skal foregå innenfor

	Tema i kommuneplanens samfunnsdel
1	Visjon for Tvedestrand kommune <ul style="list-style-type: none">Nærmere forklaring på hva en legger i visjonen
2	Bokommunen Tvedestrand, hva slags hovedgrep betinger dette i planperioden? <ul style="list-style-type: none">Utbyggingspolitikk ift. boligområderSamferdselBarnehager og skolerKulturtilbudVarehandel og serviceArbeidsplassutviklingUniversell utforming (aktuelle grupper som krever spesiell tilrettelegging inviteres med i planprosessen.)
3	Kystsonen som bærebjelke for utvikling og rekreasjon <ul style="list-style-type: none">Utbygging og vernepolitikk, revisjon av mål og strategi.Offentlig tilrettelegging av kyststier og friområderOffentlig oppkjøp av arealer, avklaring av kommunens og statens roller.

3	Barnehager og skoler som sentrale byggesteiner for gode levekår <ul style="list-style-type: none"> • Barnehagestruktur (føringer gitt i egen sak i april 2010 i kommunestyret) • Skolestruktur • Hva er de viktigste kvalitetsparametrene i forhold til bokommune- og levekårsperspektivene?
4	Det brede forebyggingsperspektivet Hva er de viktigste grepene knyttet til forebygging f.eks i forhold til <ul style="list-style-type: none"> • Barn og unge • Livsstilsproblemer • Rus/psykiatri, • Eldrebølge • Forfall av bygg og anlegg • Forfall av ”humankompetanse”?
5	Likestilling i et levekårsperspektiv – hva kan vi påvirke? <ul style="list-style-type: none"> • Kjønnstradisjonalisme • Utdanningsvalg • Lav yrkesdeltakelse og mye deltidsarbeid blant kvinner
6	Sunn kommunal økonomi <ul style="list-style-type: none"> • Lokale mål for resultat, gjeldsgrad mv • Balansert målstyring
7	Omdømme og stedsutvikling <ul style="list-style-type: none"> • Er omdømme viktig? • Hvordan bygge et godt omdømme, etablering av et omdømmeprojekt? • Steds-/sentrumsutvikling basert på R.Florida og/eller dypøkologiske prinsipper? Hva vil dette i så fall innebære?
8	Lokale klima- og energiltak <ul style="list-style-type: none"> • Sentrale tiltak for redusert energibruk • Kommunal klimanøytralitet- hvordan komme dit?

I tillegg vil det evt. være kapitler om faktagrunnlag knyttet til demografi og andre sentrale utviklingstrekk.

MØTEPLAN

I henhold til planprogrammet skal formannskapetets arbeidsøkter legges i forkant av de vedtatte formannskapsmøtene utover høsten, og at det ved behov settes opp ekstrasamlinger. Ekstrasamlingene skal fortrinnsvis legges til tirsdager *utenom* møteplanen. Slik rådmannen vurderer tematikkens omfang, så er vurderingen at dette blir vanskelig å få til en god prosess på hvis en kun skal bruke de fire tilgjengelige formannskapsmøter (det femte formannskaps-møtet er budsjettmøtet). Det er derfor nedenfor satt opp et forslag til en mulig utvidet møteplan, det er dog ikke sikkert en trenger alle disse dagene. En bør nå bestemme om det er noen av disse dagene som ikke er aktuelle!

- Tirsdag 07. september (ordinær møtedag for formannskapet)
- Tirsdag 21. september (evt. ekstra møtedag)
- Tirsdag 12. oktober (ordinær fmøtedag for formannskapet)
- Tirsdag 26. oktober (evt. ekstra møtedag)

- Tirsdag 09. november (ordinær møtedag for formannskapet)
- Tirsdag 23. november (evt. ekstra møtedag, må tilpasses AMU som har berammet møte for å diskutere budsjett denne dagen)
- Tirsdag 07. desember (ordinær møtedag for formannskapet)

Hvilken tematikk som kommer opp til hvert møte har en ikke i skrivende stund avklart. Her vil det være praktiske vurdering innad i administrasjonen på hva en praktisk får til. Vi vil prøve å ”time” så mye som vi kan av arbeid som likevel skal gjøres, f.eks revidering av planer, inn mot denne prosessen. Men, som tidligere artikulert, så er det ikke avsatt egne ressurser til dette arbeidet, dette er en svakhet/sårbarhet ift. prosessen.

VISJON

En visjon handler i bunn og grunn om framtid, og er et mentalt bilde på hvordan vi ønsker at situasjonen skal være fram i tid. En god visjon gir retning, den gir et realistisk og troverdig framtidsbilde, og den gir inspirasjon og motivasjon til endringsprosesser for å komme dit. I vinter/vår ble det gjennomført en prosess for å meisle ut en visjon. Etter den første samlingen kom rådmannen et konkret forslag til formulering. I en ny samling ble denne diskutert og endret en god del. Slik forslaget til visjon nå ligger, er den en kombinasjon av flere av de forslagene som ble fremmet i første samling, og er en form for kompromiss. Visjonsforslaget er ikke en statusbeskrivelse, men et forsøk, basert på de føringer kommunestyret allerede har gitt, på å skissere en hva kommunen skal strekke seg etter i de neste par tiårene.

Et hovedspørsmål nå er om dette er en visjon en vil gå for,..... eller om den oppfattes til å ikke være godt nok formulert/og eller ha i seg for mange elementer, eller ikke treffer i det hele tatt? Er dette svada som kan gjelde for hvilken som helst kommune? Formulering etter siste diskusjon om visjonen er som følger:

T v e d e s t r a n d

Bo- og oppvekstkommune med fokus på trygghet, nærhet, tidlig innsats og god service.
Vi har kort vei til det som betyr noe!

Et par mer ”strippede versjoner” kan være som vist nedenfor. Her har en tatt vekk formuleringer som kan oppfattes om overlappende (og også ”sneket” inn begrepet engasjement i den siste versjonen):

T v e d e s t r a n d

Bokommunen med fokus på trygghet, tidlig innsats og god service.
Vi har kort vei til det som betyr noe!

T v e d e s t r a n d

Den trygge og engasjerte bokommunen med kort vei til det som betyr noe!

Evt. alternative forslag bør fremmes nå, men i en rimelig ferdig form, og de må være relatert til de føringer som kommunestyret har gitt, dvs de såkalte junuvedtakene.

I selve kommuneplanen kan en se for seg f.eks noe slikt formulert for å forstå hva som legges i visjonen:

Tvedestrand skal oppleves som en god bokommune som har fokus på tilrettelegging for økt bosetting og trygge- oppvekst og levekår. Kommunen skal være et attraktivt boalternativ i forhold til de større sentra øst og vest for Tvedestrand.

Skal Tvedestrand hevde seg som en god bokommune i framtida, må innbyggerne oppleve god offentlig og privat service knyttet til de viktigste dagligdagse tjenestene. Skal Tvedestrandssamfunnet være bærekraftig over tid, må befolkningens levekår og engasjement styrkes. Fokus må være på forebygging, og på tidlig innsats når problem oppstår.

Tvedestrand har en rekke gitte fordeler i dag, med nærhet til hav og en fantastisk skjærgård, kort vei til skog og fjell, til større bysentra med stort arbeidsmarked, gode utdannelses- kultur- og servicetilbud. Vi har kort vei til samferdselsårer, og til kontinente osv. Tvedestrand ønsker at en i framtiden kan kjennetegnes med å ha kort vei til de fleste ting som virkelig betyr noe for hverdagslivet til våre innbyggere. Kort vei til hjelp når det trengs, f.eks kort vei for å barnehageplass, kort vei til å lære seg å lese og skrive i våre skoler, kort vei til å få behandlet sin søknad om byggetilatelse, kort vei til nødvendig helsehjelp, kort vei til lokalt initiativ og engasjement osv.

Kort vei til det som betyr noe for våre innbyggere, er en nøkkel til å oppleves som en god bokommune.

BOKOMMUNEN TVEDESTRAND – HVA SLAGS HOVEDGREP BETINGER DETTE I PLANPERIODEN

I dette kapitlet er det tanken å si noe relativt kort om en del betingelser for å utvikles som en bokommune, her er det snakk om betingelser som ikke kommer igjen som egne tema i de påfølgende kapitlene. I planprogrammet er barnehager og skoler og så nevnt som tema i dette kapitlet, dette er nol likevel ikke naturlig i og med at dette vies oppmerksomhet i eget kapittel.

Det er vel videre også et poeng å si noe om hva en lokalt legger i begrepet ”bokommune”.

Det som står i kursiv nedenfor er skrevet inn som grunnlag for tankeprosesser og diskusjon, og er ikke ferdige forslag, men eksempler på mulige grep. Etter den politiske dialog må en skrive ut en konkret forslag.

Hva betyr det å være en god bokommune?

Tvedestrand kommune skal målbevisst arbeide for å videreforedles som en bokommune som er attraktiv og trygg for både gammel og ung. I den gode bokommunen ønsker en å bo selv om en må over en eller flere kommunegrensener for å komme til sin arbeidsplass eller for å nå større kulturelle- eller handelsmessige arenaer. Dette fordi kommunen har så sterke bokvaliteter. Dette fordi en god bokommune har fokus på befolkningens dagligdagse behov i ulike livsfaser, og skaper en trygg og innholdsrik og utviklende ”havn” for sine innbyggere. I bokommunen ser en hvor viktig det er med en regional utvikling som kan gi de tilbud som det

ikke er realistisk å bygge opp i mindre kommuner, og vi vil at våre innbyggere skal ha et åpent blikk i forhold til en større omverden.

Vår forståelse av "bokommune" er at tilrettelegging for boligbygging og bosetting er sentralt. Bosetter nok engasjerte folk seg i kommunen, er dette grunnlaget for videre lokal, næringsmessig, kulturell og sosial utvikling. Kommer eller blir mennesker værende, skapes det aktivitet.

Men, en god bokommune betinger også en aktiv og engasjert befolkning. Befolkningen totalt sett må ha bærekraft inn i framtida. Det må være mange nok i Tvedestrand som bidrar aktivt i arbeid og fritid, og som dermed også støtter opp under de som ikke klarer seg selv. Levekårene må bedres, både helsemessig og sosialt, og holdninger må endres.

Hva slags hovedgrep må gjøres i planperioden?

- Hvem skal en ha hovedfokus på i årene framover? Lovverket gir rettigheter i de ulike livsfasene, og kommunen skal ha tilbud som er lovlige og verdige. Likevel må en ha et ekstra fokus på de som "eier" framtiden i størst grad, og er de som en trenger for å bygge Tvedestrandssamfunnet videre. Dette betyr at en skal ha et særskilt fokus på aldersgruppen 0 – 35 år og hva skal til for at disse opplever kommunen som en god bokommune.
- Som grunnlag for kommunens utbyggingspolitikk må en:
 - Ha gode og oppdaterte areal- og reguleringsplaner, planarbeid må prioriteres
 - Fokus skal være på sentrumsnære utbygginger (men hva er sentrumsnært, er f.eks Skuggevik og Stannes sentrumsnært? Og hva tenker en ift. de ulike kretsene?)
 - Satse på utbygging av boområder basert på klima- og energimessig bærekraft, f.eks "økolandsby", passivhusfelt el.lign.
 - Ha en differensiert utbygging, ikke bare eneboliger men også andre boformer som har høyere utnyttelsesgrad ift. arealene.
 - Ikke tillate bygging på alle topper, og ha strengere krav til terrengtilpassing for å unngå siluett.
 - Avklare om boligbygging skal vurderes opp mot ny E18 trasé (er dette ønskelig, er det mulig? Av/påkjøringsmuligheter er idenne sammenheng helt sentralt)
- På samferdselssiden er følgende hovedgrep viktige:
 - E18 utbyggingen må gjennomføres i god tid innen utgangen av planperioden.
 - Kollektivtilbud fra og parkeringsarealer opp mot påkjøringspunktene for ny E18 må utvikles
 - Internt i kommunen er utbedringer av FV 411 høyest prioritert.
 - Gang- og sykkelveier i områdene..... er prioritert.
- På kultursiden legges følgende til grunn:
 - Kultur- og fritidstilbud skal forstås som bærebjelke i utviklingen av kommunen som bokommune. Gode kulturtilbud gjør også kommunen attraktiv for tilflytting.
 - Kultur- og idrettstilbud til barn og unge prioriteres med økonomisk støtte og praktisk bistand. Dette inkluderer satsing på utvikling av fritidsklubben, kulturskolen (tilbud og omfang) og sentrumsnære idrettsfasiliteter.
 - Frivillig innsats skal være bærebjelken i det lokale kulturlivet. Lokalt engasjement er med på å bygge eierskap til tilbudene og lojalitet til kommunen.
 - Støtte utviklingen av ikke-kommunalt initierte kulturtilbud av høy kvalitet som kommer

innbyggerne i Tvedestrand til gode. - prioritere kulturtilbud som er særegne for Tvedestrand. (dette er sentralt i omdømmebygging)

-En skal ikke satse ressurser på å bygge opp kulturelle arenaer som konkurrerer med godt etablerte arenaer i regionen.

-I forhold til større (regionale/nasjonale) kultursatsinger som skjer i Tvedestrand, skal kommunal støtte/engasjement vurderes opp i mot bredde og markedsførings- eller omdømmeeffekt.

- *I forhold til varehandel/service trenger bokommunen:*
 - Et sterkere kafé- og utelivstilbud*
 - Variert handelstilbud*

- *I forhold til arbeidsplassutvikling skal en:*
 - Ha en fast nettverksarena mellom kommunen og næringslivet for å kunne ha en god tilrettelegging for næringslivet og oppfange signaler om behov for tiltak.*
 - Arbeide for å få statlig omstillingsstatus i regionen, dette for å kunne å større tyngde i arbeid for å modernisere og styrke konkurranseevnen for eksisterende næringsliv.*
 - Ha fokus på marine ressurser som utgangspunkt for næringsutviklin?.*
 - Ha fokus på utvikling av mer teknologibaserte tjenesteytende næringer?*

- *Universell utforming:*
 - Det må lages egne lokale "kjøreregler" i forhold til offentlige byggeprosjekter og offentlige og private reguleringsplaner.*
 - Sentrum bør gjennomgå med tanke på hva som er best mulig/realistisk universell tilrettelegging.*
 - Det bør lages en kartlegging og handlingsplan ift. universell tilrettelegging av friområder, badeplasser, brygger, idrettsfasiliteter, turløyper/stier og kommunikasjonsknutepunkt.*

Jarle Bjørn Hanken
Rådmann